

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság**

végzése

Az ügy száma: Mfv.II.10.105/2026/2.

A tanács tagjai: dr. Hajdu Edit a tanács elnöke
dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna előadó bíró
dr. Darákné dr. Nagy Szilvia bíró
dr. Osztovits András bíró
dr. Örkényi László bíró

A felperes: felperes (cím1)

A felperes jogi képviselője:
Dr. Szűcs Péter Ügyvédi Iroda (cím2, ügyintéző: dr. Szűcs Péter)

Az alperes: cím3 (cím4)

Az alperes jogi képviselője:
dr. Végh Csilla Katalin kamarai jogtanácsos (cím4)

A per tárgya: elmaradt bérpótlék megfizetése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:
alperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:
Debreceni Ítéltábla Mf.I.50.052/2025/5.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:
Debreceni Törvényszék 13.M.70.195/2024/18.

Rendelkező rész

A Kúria a felülvizsgálatot megtagadja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg az esedékesség napjáig az államnak – a Nemzeti Adó- és Vámhivatal illeték bevételi számlájára – 71.520 (hetvenegyezer-ötszázhusz) forintot a meg nem fizetett felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelme illetékeként. Az illetékfizetési kötelezettség e határozat jogerőre emelkedését követő 60. napon válik esedékessé.

A végzés ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat engedélyezése szempontjából lényeges tényállás

[1] A felperes a perbeli időszakban: 2018. január 18. és 2020. december 26. között, az alperesnél mozdonyvezető munkakörben dolgozott a hatályban lévő alperes Kollektív Szerződés (a továbbiakban: KSZ) szerinti vezényelt vontatási utazói munkarendben, havi munkaidőkeretben. A felperes feljelentkezési helye a igazgatóság volt, határon átnyúló interoperábilis szolgálatot nem látott el, nem volt szakszervezeti képviselő, üzemi tanácsi tag, ahogyan munkavédelmi képviselő sem.

[2] Az alperes a perbeli időszakban a KSZ rendelkezései szerint egy havi munkaidőkeret alkalmazásával mindig egy hónapra előre, a tárgy hónapot megelőző hónap 23. napjáig küldte meg a felperes számára a tervezett munkaidő-beosztást (tervvezénylést). A vezénylés kialakítása során a KSZ rendelkezése alapján az alperes minden naptári héten minimálisan 42 óra heti pihenőidőt adott ki a felperes részére, továbbá havi egy alkalommal szombat 0 órától hétfő reggel hat óráig terjedő úgynevezett hétvégi heti pihenőidőt biztosított. A heti pihenőidő mértéke a munkaidőkeret átlagában elérte a heti 48 órát.

[3] Abban az esetben, ha a felperes a heti pihenőidejét vagy a kiadott szabadságát megelőzően szolgálatot teljesített, akkor ezen szolgálatot követően az alperes nem adott ki számára napi pihenőidőt (és azt megelőzően utazási időt sem), az ezekben az időszakokban teljesített munkavégzéseket rendkívüli munkavégzésként nem tartotta nyilván, nem számolta el és külön nem is ellentételezte. A napi pihenőidő mértékét egyébiránt az alperes – a felperes munkaviszonyára vonatkozó szabályok szerint – alkalmanként 12 óra mértékben biztosította azzal, hogy a napi pihenőidő lakóhelyen történő eltöltése érdekében a munkába járás és a hazajárási céljára a KSZ 10. számú mellékletének 17. §-ában, valamint a alperes Kollektív Szerződés Helyi Függelék Területi igazgatóság (a továbbiakban: KSZ Helyi függelék) 7. számú mellékletében foglaltak szerint 30-30 perc utazási normaidőt biztosított a felperes részére („lakóhelyi napi pihenőidő”).

[4] Az alperes a tervvezénylésben feltüntette, hogy a felperes mely napokon volt munkavégzésre beosztva, a munkavégzés kezdő és befejező időpontját óra, perc pontossággal, azokat a napokat, amikor a felperes szabadságon volt, a munkaidő-kedvezményrel érintett napokat, valamint a KSZ 47. §-ának 2. pontja alapján kijelölte a heti pihenőidő kezdetét és végét szintén óra, perc pontossággal. A kijelölt heti pihenőidőt az alperes akkor is heti pihenőidőként tartotta nyilván és vette figyelembe a munkaidőkeret elszámolásakor, ha annak idejére rendkívüli munkavégzést rendelt el.

[5] Az eredetileg közölt tervvezényléshez képest a tényleges munkaidő-beosztás utóbb eltérhetett. A végleges munkaidő-beosztást mindig a „tényvezénylés” tartalmazta azzal, hogy esetenként még ehhez képest is történtek eltérések a munkavégzésben, melyet az alperes rendkívüli munkavégzésként számolt el az időkimutatásban, majd a bérjegyzékeken külön ekként is tüntetett fel és arra bérpótlékot fizetett meg. Az alperes ugyanígy járt el, amennyiben a kijelölt heti pihenőidőben rendelt el munkavégzést. A munkaidőkereten felül teljesített munkaórákat az alperes szintén rendkívüli munkavégzésért járó bérpótlékkal ellentételezte. A rendkívüli munkavégzések elszámolására vonatkozó rendelkezéseket a KSZ 41. §-ának 4. pontja tartalmazta, amely szerint a rendkívüli munkavégzésként felmerült időket

az elszámolás szempontjából külön kellett nyilvántartani és felmerülésük jogcímén csak egyszeresen kellett díjazni.

[6] A felperest a KSZ 10. számú mellékletének 11. §-a alapján a rendkívüli munkavégzés ellenértékeként – a rendes munkabérén felül – évi 1-200 óráig az alapbére 50%-ának, míg 201-300 óráig az alapbére 150%-ának megfelelő mértékű pótlék illette meg.

[7] Az alperes a heti pihenőidő alatt elrendelt rendkívüli munkavégzés esetén a rendkívüli munkavégzés pótlékát, továbbá a havi munkaidőkeret túllépése esetén az alapján járó rendkívüli munkavégzés pótlékát megfizette a felperesnek.

[8] Az alperes a heti pihenőidőket és a kiadott szabadnapokat megelőzően teljesített munkavégzéseket követően a napi pihenőidőt nem adta ki a felperes részére 2018. január 18. és 2020. december 26. között 114 alkalommal és az azokra eső bérpótlékot sem fizette meg.

A kereseti kérelem és ellenkérelem

[9] A felperes keresetében 2018. január 18. és 2020. december 26. közötti időszakra, 114 alkalom tekintetében ki nem fizetett bérpótlék jogcímén kérte kötelezni az alperest 3.575.978 forint és késedelmi kamata megfizetésére.

[10] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte.

Az első- és másodfokú ítélet

[11] Az elsőfokú bíróság kötelezte az alperest, hogy fizessen meg 15 napon belül a felperesnek bérpótlék címén 3.575.978 forintot és annak 2019. július 26-tól a kifizetés napjáig járó a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatát.

[12] Az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

[13] A másodfokú bíróság kiemelte: az alperes az elsődleges fellebbezési kérelmében a kereset jogalapján vitatta, az elsőfokú bíróság számítását és a marasztalás összegét nem.

[14] A jogalap körében az alperes érvelésével ellentétben nem a magyar munkajog hagyományainak van jelentősége, hanem a munkaidő és a pihenőidő (napi, heti és szabadság) nemzeti és uniós jogi szabályozásának.

[15] Az Európai Parlament és a Tanács 2003/88/EK irányelve (a továbbiakban: Irányelv) napi és heti pihenőidőre vonatkozó rendelkezéseit a magyar jogalkotó az a munka törvénykönyvről szóló 2012. évi I. törvénybe (a továbbiakban: Mt.) átültette, ezért ezen szabályok a Charta 51. cikkének (1) bekezdés értelmében az uniós jog végrehajtásának minősülnek. Az Irányelv célja az, hogy minimumkövetelményeket állapítson meg a munkavállalók élet- és munkafeltételeinek javítása érdekében többek között – a pihenőidőkre vonatkozó – nemzeti jogszabályok közelítése révén. Ennek a munkaidő-szervezés területén az Európai Unió szintjén történő harmonizációnak az a célja, hogy a munkavállalók biztonságának és egészségének jobb védelmét biztosítsa azáltal, hogy ez utóbbiaknak megfelelő minimális – napi és heti – pihenőidőt biztosít. Az Európai Unióról szóló szerződés 4. cikk (3) bekezdésében rögzített lojális együttműködés elve pedig megfelelő keretet ad a tagállami bíróságoknak arra, hogy a nemzeti jogszabályt az Irányelv rendelkezéseivel összhangban értelmezzék.

[16] Az implementálás során a heti pihenőidő vonatkozásában egy kedvezőbb hazai szabályozás született. Ez a kedvező szabályozás azonban az EUB C-477/21. számú döntése értelmében és a Kúria elsőfokú bíróság által is hivatkozott precedensképes döntései alapján nem vezethet ahhoz, hogy a két pihenőidő (napi, heti) egymást átfedve, vagy a napi pihenőidő a heti pihenőidőbe beolvadva kerüljön kiadásra. Erre tekintettel az Mt. 104. §-ának és az Mt. 106. §-ának értelmezése és ezzel a jogvita eldöntése során a törvényszék helyesen tekintette az EUB ítéletét irányadónak. Mindebből pedig kétséget kizáróan az következik, hogy a napi pihenőidő kiadása a munkavégzést követően abban az esetben is külön jogcímen kötelező, ha azt nem munkavégzés követi. Erre figyelemmel pedig nincs jelentősége annak sem, hogy a magyar szabályozás (az Irányelv 15. cikkében biztosított lehetőséggel élve) az Irányelvben meghatározott összesen 35 óra időtartamot meghaladó egybefüggő heti pihenőidőt biztosít. Az alperes ezzel ellentétes érvelése nem képezhette alapját a jogvita elbírálásának. Az EUB ítélete nem írta felül a magyar jogi normákat és az AB határozatot, az elsőfokú bíróság pedig nem alkotott jogot, nem sértette meg a contra legem jogalkalmazás tilalmát.

[17] Az ítéletábra szerint az alperes tévesen értelmezte az EUB C-477/21. számú ügyben hozott döntését, abban ugyanis az EUB nem fogalmazta át az elsőfokú bíróság által feltett kérdéseket és válaszában nem kizárólag az uniós jogintézményekre adott értelmezést, hanem a hazai szabályozás és azon túl az alperes kollektív szerződésének ismeretében az abban foglalt rendelkezések konkrét megvizsgálását követően adta meg az előzetes döntéshozatali eljárásban a választ. Így tisztában volt azzal, hogy a felperes számára az Irányelv 3. és 5. cikkei szerinti napi és heti pihenőidő együttes tartamától több pihenőidő volt biztosítva. Az eljárása nem sértette az Alaptörvény XXVIII. cikkét (és egyéb rendelkezését), valamint nem eredményezte a törvényes bíróhoz való jog sérelmét sem.

[18] Emellett a Kúria a hivatkozott határozataiban nemcsak egyszerűen átvette az EUB értelmezését, hanem az EUB ítéletében lefektetett, az Irányelv 3. és 5. cikkéhez kapcsolódó minimumkövetelményeket, így különösen a jogcím szerinti elkülönítés követelményét maradéktalanul szem előtt tartva azt az értelmet tulajdonította az Mt. 104. §-ában és 106. §-ában foglaltaknak, mely egyedülként volt képest biztosítani a magyar szabályozás uniós jognak való megfelelését. Az EUB az ítéletében az uniós jog értelmezése mellett nem végezte el egyúttal a tagállami (magyar) jog értelmezését is, ilyen indokolást a Kúria sem rögzített egyik végzésében sem. A Kúria kizárólag azt mondta ki, hogy az EUB az előzetes döntéshozatali eljárásban feltett kérdésekre olyan hasznos választ (C-83/91. számú Meilicke ítélet) adott, amely kijelölte és meghatározta a tagállami jog értelmezési kereteit. Minderre tekintettel nem volt elfogadható az alperes azon érvelése, miszerint az uniós napi és heti pihenőidőnek a magyar heti pihenőidőn belüli együttes biztosításával maradéktalanul érvényesülne mindkét uniós pihenőidő funkciója, és ezzel teljesülne az AB határozatban és az EUB ítéletben is megjelenő jogcím szerinti elkülönítés követelménye. Az alperes ezen érvelése voltaképpen a tartam szerinti megközelítést jelenti, mely az EUB ítélete óta nem tartható és nem helytálló értelmezés.

[19] Az EUB nem állított olyat, hogy a magyar jogharmonizáció során hiba történt volna, és ellentmondást sem állapított meg az EUB, hiszen az nem minősül hibának, ha egy tagállam a minimumkövetelményeket előíró irányelvtől a munkavállalókra kedvezőbben szabályozza a pihenőidőre vonatkozó normákat.

[20] Az alperes az EUB és a Kúria precedensképes döntései és az Alkotmánybíróság 12/2020. (VI.22.) AB határozata után alappal nem hivatkozhat arra, hogy a magyar napi és a heti pihenőidő-szabályok nem értelmezhetőek különállóan, hiszen éppen az ezzel ellentétes jogértelmezés eredményezne jogbizonytalanságot azáltal, hogy a napi és a heti pihenőidő kiadásának helytelen gyakorlata korábban az egészségügyi tevékenység végzésének egyes kérdéseiről szóló 2003. évi LXXXIV. törvény hatálya alá tartozó munkavállalók esetében már

megállapítást nyert. Ezzel azonban az elsőfokú bíróság – az alperesi hivatkozással ellentétben – nem minősítette a foglalkozásokat általánosságban és visszamenőlegesen jogellenessé, hiszen azon túl, hogy jogsértés csak egyedi ügyekben állapítható meg, de az is csak az elévülési idő figyelembevétele mellett.

[21] Alapítanul kifogásolta az alperes azt is a fellebbezésében, hogy az elsőfokú bíróság nem indokolta azon megállapítását, hogy a magyar jogalkotó a napi pihenőidő és a szabadság szabályozásánál az Irányelv 3. és 7. cikkei szerinti minimumkövetelményt (11 óra; 20 nap = 4 hét) vette át, azonban a heti pihenőidő vonatkozásában a munkavállalók számára kedvezőbb szabályozásként az Irányelv 24 órás minimumkövetelményéhez képest 48 órát biztosít. Az ítélet tábla szerint az Irányelv 3., 5. és 7. cikkeinek az Mt. 104., 106. és 116. §-aival való egybevetéséből a hazai kedvezőbb szabályozás az Irányelv 5. cikke és az Mt. 106. §-a vonatkozásában egyértelmű, ami nem szorul további indokolásra.

[22] A pihenőidő fogalmának eltérő hazai és uniós tartalmával kapcsolatban kifejtett fellebbezési érveléssel az ítélet tábla nem foglalkozhatott, tekintettel arra, hogy ebben a körben a fellebbezés csak utalást tartalmazott, érdemi kifejtést viszont nem.

[23] A fellebbezésben az alperes lényegében részletesen újra megismételte az elsőfokú eljárás során általa már előadottakat, több helyen arra hivatkozva, hogy a felperesek érvelése miért hibás. A másodfokú eljárás azonban nem az elsőfokú eljárás megismétlése, mivel az ítélet táblának az elsőfokú ítéletet kell felülbírálnia, nem pedig az alperes elsőfokú eljárás során tett tényelőadásait. Ezért a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) hatálya alatt is következetes bírói gyakorlat szerint a fellebbező félnek a fellebbezésben kell feltüntetnie – egyebek mellett – a Pp. 371. § (1) bekezdés b) és d) pontjai körében, hogy a másodfokú bíróság milyen okból változtassa meg az elsőfokú határozat kifogásolt rendelkezését, illetőleg melyek azok az anyagi és/vagy eljárási jogszabálysértések, amelyekre a fellebbezést alapítja [Kúria Pfv.VI.24.583/2022/6.]. Erre tekintettel az alperesnek a fellebbezésben megismételt előadása, amellyel lényegében fenntartja az elsőfokú eljárás során tett nyilatkozatait, nem pótolja annak az anyagi vagy eljárási szabálysértésnek a megjelölését, amelyre a fellebbezést alapítja.

[24] Nem értett egyet az ítélet tábla emiatt azzal sem, hogy az uniós fogalmak magyar nyelvű megfelelőinek pontos tartalmi elemzése lett volna szükséges a magyar jogszabály helyes értelmezéséhez, hiszen az alperes ilyen eltérő értelmezésre nem mutatott rá, az elsőfokú bíróság pedig – ahogy korábban a precedensképes döntések meghozatala során a Kúria vagy jelen eljárásban az ítélet tábla – nem észlelte azt, hogy az EUB a hatáskörén túlterjeszkedett volna.

[25] Az alperes szükségtelenül foglalkozott az Mt. 104. §-ának 2023. január 1-től hatályos (5) bekezdésében foglalt rendelkezésével is, hiszen az a perbeli időszakban még nem volt hatályban, ezért annak megítélése és az EU-s normákkal együtt való értelmezése nem vizsgálható a jelen perben.

[26] Nem értett egyet az ítélet tábla az alperesnek azzal a hivatkozásával sem, amely szerint az elsőfokú bíróság döntése eltér a Kúria Mfv.X.10.257/2019/7. számú ítéletétől. Az elsőfokú bíróság a döntése során a fenti ítéletre figyelemmel volt, annak megállapításaira az ítéletében utalt is, mint ahogy a Kúria az általa hivatkozott precedensképes döntésekben is visszautalt erre a korábbi döntésekre. Az elsőfokú bíróság ezért az indokolási kötelezettségét nem sértette meg.

[27] Az Mt. 104. § (1) bekezdése akként rendelkezik, hogy a napi munka befejezése és a következő munkanapi munkakezdés között kell a legalább 11 óra egybefüggő pihenőidőt biztosítani, azonban az EUB és a Kúria jogértelmezése szerint ezt a heti pihenőidő igénybevétele előtt is biztosítani kell. A jelen jogvita tárgyát nem az képezte, hogy az alperes

a napi munkavégzést követően a másnapi munkanapot megelőzően biztosította-e a napi pihenőidőt, hanem hogy a heti pihenőidő és a kiadott szabadság előtt (a munkavégzést követően) biztosította-e azt.

[28] Mindezekből következik az is, hogy az elsőfokú bíróság nem sértett jogszabályt akkor, amikor elbírálta érdemben a felperesnek azt a keresetmódosítását, amelyben a szabadságot megelőzően nem biztosított napi pihenőidő vonatkozásában terjesztette elő a rendkívüli munkavégzésért járó bérpótlék iránti igényét. A jogvita elbírálásánál nem annak volt jelentősége, hogy azt a felperes a szabadság előtti napokra érvényesítette, hanem annak, hogy azon napok vonatkozásában az alperes szintén nem tett eleget annak a kötelezettségének, hogy a napi pihenőidőt biztosítsa a munkavégzést követően úgy, hogy az elkülönüljön az egyéb – ez utóbbi esetben a szabadságtól – pihenőidőtől. A felperes ezáltal csak az érintett napok vonatkozásában módosította a keresetét, annak jogalapja pedig ugyanaz volt, mint a heti pihenőnap előtt nem biztosított napi pihenőidő esetében, azaz ugyanaz volt a kereset tényállítása, a jogállítása, az érvényesített jog is.

[29] A felperes az eredeti keresetét 2021. február 3-án terjesztette elő, melyben 3.063.963 forint elmaradt pihenőnap bérpótlék megfizetésére kérte az alperest kötelezni a 2018. január 1. és 2020. december 31. közötti időszakra. 2025. február 3-án nyújtotta be azon keresetváltoztatását, amelyben arra tekintettel is érvényesített igényt, hogy a szabadságot megelőzően is megillette őt a napi pihenőidőre való jogosultság a munkavégzést követően, a marasztalás összegét akkor 3.604.546 forintban határozta meg. A felperes eredeti keresetében ugyan alacsonyabb összeget érvényesített a napi pihenőidők kiadásának elmulasztásával összefüggésben, mint későbbi keresetváltoztatásban, azonban azok előterjesztésére a per folyamán megszületett kúriai precedensképes határozatok folytán végzett anyagi pervezetés és a számítások módosítása miatt került sor. Egyébiránt pedig a szabadsághoz kapcsolódó igény az eredeti keresetben is megjelölt időszakokhoz kapcsolódott, azon a lejárt követelés esedékessége nem terjeszkedett túl.

[30] A munkabért, ezzel együtt a pótlékkülönbözetet is a tárgyhót követő hónap 10. napjáig kellett volna a felperes részére megfizetni. Az, hogy adott tárgyhó tekintetében a bérpótlékkülönbözet iránti követelés pontosan milyen összegű pusztán számszaki és nem jogalapi kérdés [figyelemmel a számítások helyességét az alperes bizonyítási kötelezettségébe utaló Pp. 522. § (1) bekezdésére is], az az elévülés megszakadását az adott hónapra érvényesített követelés ténye tekintetében nem érinti. Ezt meghaladóan pedig a szabadságot már az eredeti keresetben is figyelembe vette a felperes a számításai során, a perben a szabadsággal összefüggő jogkérdésekre és számításokra a felek folyamatosan, már a keresetváltoztatást megelőzően előterjesztették nyilatkozataikat.

[31] A felperes keresetének jogi- és ténybeli alapját továbbá végig az képezte, hogy az alperes elmulasztotta a munkavégzést követően a napi pihenőidő kiadását, aminek a jogkövetkezménye az Mt. 143. § (2) bekezdés a) pontja értelmében a rendkívüli munkavégzésért járó pótlék.

[32] A Kúria a Pfv.IV.21.510/2021/8. számú döntése értelmében a perindítás estén az elévülés megszakadása nem korlátozódik arra az összegre, amelynek a megfizetése iránt a keresetet benyújtották, de a Kúria Pfv.III.21.208/2021/6. számú precedensképes határozata is rámutat arra, hogy a követelés bekövetkeztétől az addig keresettel nem érvényesített kárelemek elévültek, amennyiben a két keresetnek alapvető eltérései vannak.

[33] A perbeli esetben azonban a fentebb részletezettek szerint ez nem állapítható meg, ezért a felperes erre a keresetét felemlelhette. A felperes nem önálló, szabadság kiadása vagy megváltása jogcímen érvényesített igényt, hanem azon a jogalapon, hogy az alperes a munkavégzést követően nem biztosította a napi pihenőidőt szabadság esetén sem, emiatt a munkaidő-beosztás jogellenes. A követelés kiindulópontja nem a szabadság, hanem a napi

munkavégzést követő napi pihenőidő kötelező kiadásán alapult, ezért a felperes a keresetét megváltoztathatta, az a fellebbezéssel érintett körben nem évült el.

[34] Az alperes a fellebbezésében nem fejtette ki, hogy a keresetmódosítás alapján az elévülési szabályok alapján mely napokat, azon belül milyen időszakokat kellene figyelmen kívül hagyni és a szabadság előtti napi pihenőidők nélkül mennyivel csökkenne esetleg a felperesnek megítélt összeg. Ennek tisztázására irányult a másodlagos fellebbezési kérelme – az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezésére –, azonban ezzel kapcsolatban a Pp. 384. § (2) bekezdés b) pontjára hivatkozott. A felhívott jogszabályhely szerint azonban a másodfokú bíróság akkor helyezi hatályon kívül az ítéletet, ha az ügy érdemében az a) pont alapján dönteni nem lehet. Ez a jogszabályhely pedig a Pp. 369. § (4) bekezdésébe foglalt felülbírálati jog gyakorlására utal vissza, mely szerint a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének, illetve eljárásának az anyagi pervezetéssel összefüggő részét csak az anyagi jogi felülbírálat részeként vizsgálhatja és minősítheti, úgy, hogy egyúttal köteles elvégezni a saját anyagi jogi álláspontja szerint helyes anyagi pervezetést és az ezzel összefüggő intézkedéseket megtenni.

[35] A PJD2019. 32. számú döntést idézve, utalt arra, hogy az anyagi pervezetésnek azonban nem feladata valamennyi lehetséges, de nem érvényesített igény felderítése, az ehhez szükséges bizonyítékok felkutatása. A bíróság aktivitása nem terjedhet ki elő nem terjesztett igényekről való tájékoztatásra, új tények, új szempontok perbevezetésére. Az anyagi pervezetés nem jelent általános tájékoztatási kötelezettséget, szerepe csupán arra korlátozódik, hogy a felek tényállításait, nyilatkozatait tisztázza és konkretizálja, adott esetben alkalmat adjon a kiegészítésre.

[36] Az alperes ténylegesen anyagi pervezetési hibára nem is hivatkozott a fellebbezésben, így az ítélet hatályon kívül helyezésére irányuló kérelem ezen jogszabályhely alapján megalapozatlan volt.

[37] A Kúria a precedensképes döntéseiben részletesen kifejtette, hogy a napi pihenőidő kiadása szabályának megszegése okán a jogkövetkezmény vizsgálata körében fenntartható és az adott tényállásra megfelelően alkalmazandó az Mfv.X.10.257/2019/7. számú határozatban kifejtett azon álláspont, hogy ha az nem volt biztosított, a munkáltató eljárása jogellenes és a jogellenességnek az a következménye, hogy az annak tartama alatt teljesített munkavégzés rendkívüli munkaidőben végzett munkának minősül, melynek ellentételezésére az Mt. 143. §-ában foglalt rendelkezéseket kell megfelelően alkalmazni. Ebből következően viszont nem volt jelentősége a fellebbezésben a rendkívüli munkavégzés jogi megítélésével kapcsolatban kifejtett alperesi álláspontnak sem.

[38] Ezzel egy megítélés alá esik az is, amikor az alperes a megváltott heti pihenőidőre hivatkozik és a heti pihenőidőben elrendelt rendkívüli munkavégzés miatt a heti pihenőidő átminősítését állítja, és az is, amikor a munkaidőkereten felüli és ezáltal rendkívülinek minősülő munkavégzés kétszeres pótlékfizetési kötelezettségére hivatkozott.

[39] Az alperes a „megváltott heti pihenőidőket” heti pihenőidőként jelölte ki, ekként tartotta nyilván és a munkaidőkeret elszámolásakor is heti pihenőidőként vette figyelembe méghozzá teljes tartamában. A heti pihenőidő tehát ezekben az esetekben is rögzült méghozzá a közölt munkaidő-beosztás szerinti helyében és időtartamában. A megváltott heti pihenőidőt pedig utóbb már nem lehet lakóhelyi napi pihenőidőként figyelembe venni. Az alperesi érvelés elfogadása arra vezetne, hogy az alperes ugyanazon időtartamot egyszerre vehetné figyelembe heti pihenőidőként és lakóhelyi napi pihenőidőként, hiszen az alperes az általa megváltottnak tekintett, ezáltal álláspontja szerint heti pihenőidő jellegét elvesztett időtartamra alapozva állította azt, hogy megfelelő idő telt el az egyes munkavégzések között, vagyis azt, hogy biztosította a lakóhelyi napi pihenőidőt. Önmagában azonban az, hogy a heti pihenőidőben az alperesnek lehetősége volt rendkívüli munkavégzést elrendelni, nem jelenti

egyben azt is, hogy ezáltal a teljes heti pihenőidőt megváltotta volna, és a kijelölt heti pihenőidőt ne kellett volna továbbra is heti pihenőidőnek tekinteni.

[40] Az alperes nem a heti pihenőidőket váltotta meg, hanem a heti pihenőidőben elrendelt rendkívüli munkavégzést kompenzálta. A teljes levonásra alapított érvelés így már önmagában azért sem lehet helytálló, mert a kijelölt heti pihenőidőnek a rendkívüli munkavégzést meghaladó részében nem történt semmilyen „megváltásként” értelmezhető alperesi teljesítés. A lakóhelyi napi pihenőidőket már az eredeti munkaidő-beosztás szerint is biztosítania kellett volna az alperesnek a heti pihenőidőket és a szabadságokat megelőzően. A kereset ezen eredetileg is biztosítandó lakóhelyi napi pihenőidők elmaradását sérelmezte, így a heti pihenőidőket és az azok alatt elrendelt rendkívüli munkavégzéseket a felperes igényérvényesítése a keresetváltoztatást követően egyáltalán nem is érintette.

[41] A munkaidőkereten felül végzett munkáért az alperes által az Mt. 143. § (2) bekezdés b) pontja alapján már fizetett pótlékot, azonban azok levonására irányuló fellebbezési érvelés is alaptalan, ugyanis az Mt. 143. § (2) bekezdésének a) és b) pontjai nyilvánvalóan külön jogcímként kezelik és rendelik megfizetni a munkavállaló részére a bérpótlékot. Emellett a munkaidő-beosztás szerinti napi munkaidőt meghaladóan elrendelt munkavégzés esetén – amennyiben munkaidőkeretet alkalmaz a munkáltató – nem biztos, hogy az adott időszak a munkaidőkereten felüli munkavégzést is eredményez, és fordítva, amennyiben a munkaidőkeretet meghaladóan rendel el munkavégzést a munkáltató, az nem biztos, hogy a munkaidő-beosztástól is eltérő lesz. Mindebből pedig az következik, hogy a keresettel érvényesített és a jogellenesen ki nem adott lakóhelyi napi pihenőidőkre (és utazási normaidőkre) eső munkavégzések az Mt. 143. § (2) bekezdés a) pontjában megjelölt – és nem más – jogcímen eredményeznek bérpótlék fizetési kötelezettséget az alperes oldalán, ezért egyáltalán nincs jelentősége annak, hogy a perrel érintett időszakban a munkaidőkereten felül végzett munkáért az alperes mikor és milyen mértékű bérpótlékot fizetett ki a felperesnek.

[42] Az alperes ezen követelések tekintetében sem jelölte meg, pontosan, hogy melyik felperes mikor teljesített olyan munkaidőkereten felüli munkavégzést, amelyre az érintett szolgálat esetén már – összecszerően is megjelölten – fizetett bérpótlékot.

[43] A fellebbezés tartalmára, az alperes részletesen és ismételten hangsúlyozott álláspontjára tekintettel emelte ki azt az ítéletábla, hogy a bíróságoknak a határozataikat a szükséges mértékben kell megindokolniuk, amelynek körét az adott ügy jellege és az eljárás során tisztázásra váró körülmények terjedelme határozza meg. Az elsőfokú bíróság rögzítette a tényállást és az abból figyelembe vett körülményeket, továbbá a levont következtetésekről, a jogkérdésekben elfoglalt álláspontjáról is megfelelően számot adott. Önmagában az indokolási kötelezettség megsértése pedig nem állapítható meg amiatt, hogy a levont következtetésekkel az alperes nem ért egyet [Kúria Mfv.I.10.024/2019/7., Mfv.I.10.133/2019/6., Mfv.I.10.525/2018/5. megjelent: BH2020. 83.].

[44] Az Alkotmánybíróság ezzel összefüggésben több ügyben kifejtette, hogy a bíróságok indokolási kötelezettségéből nem következik a felek által felhozott minden észrevétel egyenként való megcáfolási kötelezettsége, különösen nem a fél szubjektív elvárásait kielégítő mélységű érvrendszer bemutatása. A jogszabályok végső soron és kötelező erővel való értelmezése egyébiránt a bíróságok feladata {30/2014. (IX. 30.) AB határozat, Indokolás [89] és 3073/2017. (IV. 19.) AB végzés, Indokolás [27]}.

A felülvizsgálati kérelem és a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelem

[45] A jogerős ítélet ellen az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben kérte elsődlegesen annak hatályon kívül helyezését és kereset elutasítását a Pp. 424. § (3)

bekezdése alapján; másodlagosan annak hatályon kívül helyezését a Pp. 424. § (3) bekezdése alapján és az első- vagy másodfokú bíróság új eljárásra, új határozat hozatalára utasítását; harmadlagosan annak hatályon kívül helyezését a Pp. 424. § (3a) bekezdése alapján és az első- vagy másodfokú bíróságot új eljárásra, új határozat hozatalára utasítását.

[46] Felülvizsgálati kérelmével együtt a Pp. 409. § (1) bekezdés a) pontjának második fordulatára és b) pontjára alapított engedélyezés iránti kérelmet is benyújtott.

[47] Az ügy érdemére kiható jogszabálysértésként az Alaptörvény XVII. cikk (4) bekezdésének, 28. cikkének; az Mt. 5. §-ának, 104. §-ának, 106. §-ának, 107. §-ának, 143. § (4) bekezdésének, valamint a Pp. 346. § (4) és (5) bekezdésének sérelmére hivatkozott.

[48] Elvi jelentőségű jogkérdésként azt vetette fel a jogalap körében, hogy kell-e biztosítani a munkáltatónak abban az esetben is az Mt. 104. §-ában meghatározott napi pihenőidőt munkavállalója részére, amennyiben a napi munka befejezését a következő naptári napon vagy 24 órás időtartamon belül nem követi újabb munkavégzés, mert a munkavállaló heti pihenőidejét tölti.

[49] A joggyakorlat továbbfejlesztése érdekében előterjesztett kérelmében előadta, hogy kialakulni látszik az a joggyakorlat, amely alapján az eljáró bíróságok következetesen azt állapítják meg, hogy az alperes nem biztosította a napi pihenőidőt a heti pihenőidőt megelőzően, ezért az eljárása ellentétes volt az EUB C-477/21. számú ítéletével, az Irányelv 3. és 5. cikkével, a 12/2020 AB határozatban rögzített jogértelmezéssel és az Mt. 104. § (1) bekezdésével.

[50] Jogértelmezése szerint a napi és heti pihenőidő kiadása kapcsán általa követett eljárás megfeleltethető mind a fentebb jelzett, a jogerős ítéletben is hivatkozott jogszabályi rendelkezéseknek és határozatoknak (valamint az azokban rögzített jogértelmezésnek), mind pedig a hazai jogi szabályozásból felismerhető és kiolvasható jogalkotói célnak, akaratnak.

[51] Jogi álláspontja szerint a magyar napi pihenőidő jogintézménye évtizedekre visszanyúlóan fogalmi szinten rögzítette, hogy azt biztosítani két munkavégzés között kell, a napi pihenőidő csak és kizárólag az egyik napi munkavégzés befejezése és a másnapi munkakezdési időpont között értelmezhető, ezáltal némileg eltért az Irányelvben használt ugyanilyen elnevezésű fogalom tartalmától. Másrészt az is minden kétséget kizáróan megállapítható, hogy a magyar szabályozás a jogharmonizációs követelményeknek való megfelelés érdekében implementálta az Irányelvet, és ennek során az 5. cikk vonatkozásában, az ott megjelölt 11 órás napi pihenőidő + 24 órás heti pihenőidő mérték figyelembevételével 35 órás minimális heti pihenőidő mértékre tett a jogalkotó javaslatot, mely utóbb, a szakszervezetekkel való érdekegyeztetést követően lett átlagosan 48 órás mértékű azzal, hogy heti szinten minimálisan a 40 óra biztosítandó. A napi pihenőidő magyar fogalmából következően tehát annak önálló kiadása a heti pihenőidőt megelőzően nem értelmezhető, ezért a magyar szabályozás során a heti pihenőidő fogalmába „építette be” az Irányelv által elvárt napi pihenőidő mértéket. Ennek meghatározásánál a jogalkotói akarat figyelemmel volt az Irányelv 11+24 órás minimummértékére, de a teljes, hétnaponkénti pihenőidőt egy egységes, a magyar munkajogi hagyományokhoz és rendszerhez igazodó, tagállami heti pihenőidő fogalom alá vonta, és nem bontotta meg azt kifejezetten nevesítve az EU-s irányelvek szerinti két különálló jogcímre (uniós napi + uniós heti pihenőidő).

[52] Ezt a jogértelmezést sem a jelen ügyben eljáró, sem más, hasonló ügyben eljáró bíróságok nem osztották. A magyar napi és heti pihenőidő fogalmak tartalmát egy az egyben megfeleltették az Irányelv ugyanilyen elnevezésű fogalmaival és azok tartalmával.

[53] Érvelése szerint ugyanakkor ez a bírósági határozatokban tükröződő joggyakorlat módosításra, felülvizsgálatra, fejlesztésre szorul, mivel az szembeesik az Alaptörvény

28. cikkében foglaltakkal, nem felel meg a jogszabály, az azt létrehozó jogalkotó céljával összhangban történő, ill. a józan észnek megfelelő értelmezés követelményének.

[54] Megítélése szerint álláspontját, a kialakulni látszó joggyakorlat fenntarthatatlanságát, módosításának szükségességét a közlekedési ágazat egyes kérdéseinek rendezéséről, valamint egyes közlekedési tárgyú törvények módosításáról szóló, 2025. 06.19. napján kihirdetett 2025. évi LV. törvény, az annak preambulumban kifejezetten rögzített szabályozási cél, illetve az ezen jogszabályhoz fűzött indoklás egyértelműen alátámasztja.

[55] Hivatkozott arra is, hogy a vasúti közlekedésről szóló 2005. évi CLXXXIII. törvény (a továbbiakban Vtv.) XIII. Fejezete a 2025. évi LV. törvény 42. §-a értelmében az idézett tartalommal kiegészült.

[56] Ezek alapján tehát immár a jogalkotó által is egyértelműen deklarált ténynek tekintette, hogy a tagállami napi és heti pihenőidő valamint az Irányelvben meghatározott napi és heti pihenőidő fogalmak eltérő fogalmaknak minősültek tartalmuk alapján a perrel érintett időszakban, így a magyar jogi fogalmak és az irányelvi fogalmak egyezőségére és ennek alapján az EUB által az előzetes döntéshozatali eljárás keretében az Irányelv rendelkezéseinek értelmezése tárgyában tett megállapításaira alapított bírói gyakorlat nyilvánvalóan nem tartható fenn, a bíróság mint jogalkalmazó szerv nem tulajdoníthat olyan értelmezést egy jogi fogalomnak, amely nyilvánvalóan nem áll összhangban a jogalkotó egyértelműen kinyilvánított akaratával, így az feltétlenül felülvizsgálatra szorul a Kúria által a joggyakorlat továbbfejlesztése érdekében.

[57] A jogkérdés különleges súlyára és társadalmi jelentőségére alapított kérelmében előadta, hogy azzal kapcsolatban közel 1000 per indult, amelyek tárgyának összértéke, csak tőkét számítva, a 2 milliárd forintot meghaladja.

[58] A jogkérdés megválaszolása nem csak az alperest érinti munkáltatóként, és nem csak a munkaidőkeretben, nem általános munkarendben foglalkoztatott vasúti munkavállalókat, hanem alapvető és meghatározó befolyással lesz a teljes magyar munkajogi szabályozásra, annak gyakorlati alkalmazására. A kérdés eldöntésének a munkaidő-beosztás főszabályának tekinthető általános munkarendre is közvetlen kihatása lesz, ugyanis, ha a munkavállalónak az Mt. 105. § (1) bekezdése szerinti heti pihenőnapokra tekintettel szombat 0 óra előtt még 11 óra napi pihenőidőt kellene biztosítani, úgy ez – általános teljes munkaidő esetén – azzal járna, hogy pénteken legkésőbb 4 óra 40 perckor el kellene kezdeni a munkát, ami munkaközi szünettel együtt 13:00 óráig tarthatna. Vagy ennek alternatívájaként egy péntek reggel 8 órai munkakezdés esetén, mivel a munkaidő csak 13:00 óráig tarthat, minden héten 3 óra 20 perc állásidővel kellene számolni, mert a munkáltató nem tud eleget tenni foglalkoztatási kötelezettségének. Vagy ez utóbbi időmennyiséget a többi hétköznapi kellene ledolgoztatni, ami lényegében az általános munkarend elenyészésével járna, hiszen a munkaidőt egyenlőtlenül kellene beosztani.

[59] Az általános munkarend és a heti pihenőnapok nemcsak az Mt. által tételezett munkaidőbeosztási főszabály, hanem a legtöbb, az Mt. hatályaán kívül eső munkáltató (foglalkoztató) által alkalmazott, a hazai társadalmi és gazdasági kultúra alapvető alkotóelemét képező, a társadalom működésének egyéb rendszereit (közoktatás, szolgáltatások, hivatalos ügyintézési rend stb.) is meghatározó kategória. Az általános munkarend számos munkajogi intézmény vonatkozásában is viszonyítási alap (határidők számítása, munkaidőkeret számítása, elszámolási szabályok munkaidőkeret lejárt előtti elszámoláshoz, elszámolási időszak szabályai, munkaszüneti napok rendje, szabadság kiadása, havi alapbér/időbér/órabér számítása).

A Kúria döntése és jogi indokai

[60] Az engedélyezés iránti kérelem nem alapos.

[61] A Pp. 407. § e) pontja szerint nincs helye felülvizsgálatnak a Pp. 406. § (3) bekezdés a) és b) pontjában foglalt kivétellel a másodfokú bíróság ítélete ellen. Jelen eljárás nem tartozik a kivételek körébe, ezért az alperesnek lehetősége volt a felülvizsgálat engedélyezését kérni a Pp. 409. § (1)-(3) bekezdése alapján.

[62] A Pp. 409. § (1) bekezdés a) pontjának második fordulatában szabályozott engedélyezési ok fennálltára, a joggyakorlat továbbfejlesztésének szükségességére figyelemmel a felülvizsgálat akkor engedélyezhető, ha a jogerős ítélet által felvetett elvi jelentőségű jogkérdésben a bírói gyakorlat már kialakult és egységes ugyan, annak követése azonban a körülmények változására tekintettel nem támogatható [Kúria Pfv.II.20.767/2024/2., Pfv.II.20.962/2025/7.].

[63] Az alperes érvelése, miszerint a jelenlegi bírósági joggyakorlat szembehelyezkedik az Alaptörvény 28. cikkében foglaltakkal, nem felel meg a jogszabály józan észnek megfelelő értelmezése követelményének, a vizsgált engedélyezési oknak nem adekvát indoka. A körülmények változása, a társadalmi vagy gazdasági viszonyok módosulása, jogszabálymódosítás alapozhatja meg a felülvizsgálat engedélyezését a joggyakorlat továbbfejlesztése érdekében, amelyek folytán a kialakult gyakorlat követése a továbbiakban változatlan formában nem támogatható [Kúria Mfv.II.10.077/2026/2.].

[64] Az alperes hivatkozott ugyan jogszabályváltozásra, azonban az jelen esetben nem vehető figyelembe. A per tárgyát képező időszak ugyanis 2018. január 18-tól 2020. december 26-ig terjed, így az ekkor hatályos rendelkezések az irányadóak. E körben nincs jelentősége az Mt. 2023. január 1-jétől, illetőleg Vtv. 2025-től az EUB ítéletének hatására történt módosításának, mert azok a perbeli időszakban nem alkalmazhatók [Kúria Mfv.IV.10.025/2026/9.]. Következésképp a felülvizsgálat engedélyezésének indokául a joggyakorlat továbbfejlesztése érdekében nem szolgálhatnak [Kúria Pfv.II.10.068/2026/2., Mfv.II.10.077/2026/2.].

[65] A Pp. 409. § (1) bekezdés b) pontjára alapított kérelem esetén a Kúria akkor engedélyezi a felülvizsgálatot a felvetett jogkérdés különleges súlyára figyelemmel egyebek mellett, ha a jogkérdés nagy számban előforduló új típusú ügyben merült fel; a felvetett jogkérdés társadalmi jelentőségére figyelemmel pedig különösen akkor, ha a jogkérdés a jogalanyok széles körét érinti. A Kúria a felülvizsgálatot ezekben az esetekben is csak akkor engedélyezi, ha az adott jogkérdésben korábban még nem foglalt állást közzétett ítélkezési gyakorlatában [Kúria Pfv.V.20.620/2025/2., Pfv.III.20.686/2025/2.].

[66] A Kúria az Mfv.II.10.025/2024/6. számú közzétett precedensképes határozatában már állást foglalt abban a kérdésben, hogy a perbeli időszakban a heti pihenőidőt megelőző munkavégzés után a napi pihenőidőt is be kell osztani (ki kell adni), és ennek elmaradása az Mt. 104. § (1) bekezdésébe ütközik. A Kúria ezt a határozatot a továbbiakban is irányadónak tekinti.

[67] A Kúria a jogalap körében ugyancsak állást foglalt az Mfv.IV.10.044/2024/6. számú végzésben. E szerint a Miskolci Törvényszék hasonló tényállású ügyben az EUMSZ 267. cikke szerinti előzetes döntéshozatali eljárást (C-477/21. sz. ügy) kezdeményezett. Az EUB ebben az ügyben 2023. március 2-án kihirdetett ítélete indokolása szerint a napi és a heti pihenőidő két egymástól eltérő jog, amelyek eltérő célokat követnek: a napi pihenőidő esetében azt a célt, hogy a munkavállaló meghatározott munkával töltött időt követő időszakra eltávolodhasson munkakörnyezetétől, a heti pihenőidő tekintetében pedig azt, hogy a munkavállaló minden hétnapos időszakon belül kipihenhesse magát ([38] pont). A munkavállaló számára mindkét jog tényleges gyakorlását biztosítani kell, ezért az olyan

értelmezés, mely szerint a napi pihenőidő a heti pihenőidő részét képezi, megfosztaná a munkavállalót a napi pihenőidő tényleges igénybevételének lehetőségétől. A napi pihenőidőt tehát – a két jog önálló jellegére figyelemmel – a heti pihenőidőhöz való jogon túlmenően kell biztosítani ([39] [40] pontok). Az EUB mindezekre figyelemmel úgy foglalt állást, hogy az Irányelv 3. cikkében előírt napi pihenőidő nem képezi az Irányelv 5. cikke szerinti heti pihenőidő részét, hanem ahhoz hozzáadódik.

[68] A Kúria Mfv.IV.10.025/2026/9. számú határozatában pedig akként döntött, hogy ha a munkáltató az Mt. 104. § (1) bekezdését megsértve a heti pihenőidő és a szabadság megkezdésének időpontja előtt nem adta ki a napi pihenőidőt, a jogellenes munkaidő-beosztás jogkövetkezményeként a munkavállalót az Mt. 107. § a) pontja és az Mt. 143. § (2) bekezdés a) pontja szerint ötven százalék bérpótlék illeti meg.

[69] A felülvizsgálat pedig nem engedélyezhető a felvetett jogkérdés különleges súlyára, társadalmi jelentőségére tekintettel, ha a Kúria a jogkérdésben már állást foglalt [Kúria Gfv.VI.30.002/2026/2., Pfv.V.20.013/2026/2/II.].

[70] Mindezek alapján a Kúria nem látott lehetőséget a felülvizsgálat engedélyezésére a vizsgált okokból, ezért a felülvizsgálatot megtagadta [Pp. 411. § (1) bekezdés].

[71] A felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelem nem vezetett eredményre. Az engedélyezés iránti kérelem illetéke az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 50. § (2a) bekezdés a) pontja szerint 71.520 forint. Az alperes a 2017. évi CXXVIII. törvény 3. § (1) bekezdés d) pontja alapján fennálló tárgyi költségfeljegyzési joga folytán le nem rótt felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelem illetékének megfizetésére köteles [Pp. 83. § (1) és (5) bekezdés, 102. § (1) bekezdés]. A Kúria tájékoztatja az alperest, hogy az illetéket a Nemzeti Adó- és Vámhivatal 10032000-01070044-09060018 számú illeték bevételi számlájára kell megfizetnie, a megfizetés során közleményként fel kell tüntetnie a Kúria megnevezését, e határozatának számát és a fizetésre kötelezett adószámát.

[72] A Kúria a kérelmet a Pp. 411. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

[73] A végzés elleni felülvizsgálatot a Pp. 407. § (1) bekezdés d) pontja zárja ki.

A határozat elvi tartalma

I. A felülvizsgálat engedélyezésére nincsen mód a joggyakorlat továbbfejlesztése érdekében, ha a fél társadalmi, gazdasági, vagy más viszonyok változására nem hivatkozik, a felhívott jogszabályváltozás pedig a keresettel érintett időszakot követően következett be, arra nem alkalmazható.

II. Nem engedélyezhető a felülvizsgálat a jogkérdés különleges súlya, illetve társadalmi jelentősége miatt, ha a Kúria közzétett határozatában a jogkérdésben már állást foglalt.

Budapest, 2026. június 23.

Dr. Hajdu Edit s.k. a tanács elnöke, Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. előadó bíró, Dr. Darákné dr. Nagy Szilvia s.k. bíró, Dr. Osztovits András s.k. bíró, Dr. Örkényi László s.k. bíró